



BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI



Cuvântare,

rostită de P. S. Sa Episcopul Grigorie, cu prilejul zilei Sale onomastice din 30 Ianuarie, a. c., ca răspuns la omagiile clerului și poporului din eparhia Aradului.

Sentimentele de dragoste ce ați binevoit a le arăta azi față de Mine, le consider isvorâte din grija ce o aveți cu toții ca viața neamului nostru să se întemeieze pe cel mai solid fundament creștin.

Toți reformatorii vieții și ai societății omenești și-au colorat operele lor cu cele mai nesăbuite cruzimi. Numai și numai Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a reformat lumea cu iubirea și înțelepciunea Sa, jertfindu-se pe sine. În acest spirit trebuie să se jertfească pe sine toți aceia cari intră în slujba Domnului nostru Iisus Hristos. Asemenea slujitori trebuie să crească cu începere din casa părintească. — Sfântul Vasile Cel Mare de multe ori pomeneste de educația ce i-a dat-o în Neocezarea matusa sa Marcina. Așa ne explicăm smerenia și înțelepciunea lui, care spăla picioarele sâracilor. Așa înțelegem că biserica venerază cu un cult public pe Sf. Grigorie Teologul a cărui pomenire o săvârșim. Așa ne explicăm de ce acești doi Luceferi: Grigorie și Vasile erau atât de mari prieteni că nu cunoșteau decât două căi: calea care duce la biserică și calea care ducea la școală. Ei la petreceri nu mergeau, ci trăiau viață în Dumnezeu.

Așa înțelegem și viața lui Ioan Gură de Aur pe care l-a crescut mama sa rămasă văduvă la 20 de ani. Eu mi-am luat numele unuia dintre aceștia trei sfinți ierarhi și nu știu când îmi va da Dumnezeu fericirea să simt că sunt pe urmele lor și mai ales pe urmele lui Grigorie cuvântătorul de Dumnezeu, dar vă promit în această zi de sărbătoare că mă voi strădui în munca mea viitoare să fiu la datoria mea.

Ce fericit aș fi să pot spune la zilele mele onomastice că numele celor convertiți de mine crește, că pe bolnavi i-am mângâiat, spiritul de jertfă l-am fortificat. Sunt sigur că prin munca mea și a iubitorilor mei preoți, o mulțime de înjurături am înlăturat. Am luptat contra mândriei, urei, a jurămintelor, a podobașelor deșarte. De data aceasta vă pot împărtăși că la apelul Frăției ortodoxe române, de a se protesta

împotriva acordului încheiat cu Vaticanul, eparhia Aradului a răspuns prin un număr de proteste egale cu protestele din celelalte patru eparhii. Văd în evenimentul acesta un semn bun pentru eparhia noastră. Aceasta mă îndreptățește să aștept dela intelectuali a și îndrepta gândul tot mai mult spre Dumnezeu. Prin predici, citiri, meditații, examinarea conștiinței și alte mijloace ei își pot îndrepta starea intelectuală. Prin povățuirii, rugăciuni, acte de jertfă își pot cultiva inima, prin participarea la cult își sfințesc viața.

Eu apelez și azi la dânsii să fie fiecare un stâlp al bisericii. Din parte mi vă promit cu acest prilej că îmi voi examina conștiința în fiecare clipă ca să văd ce mai am de făcut spre binele Bisericii. Boala sau alte nevoi mă vor putea dispensa de multe lucruri dar nu de examinarea conștiinței. Chiar Pythagoras recomandase ucenicilor săi examenul de sine. Sf. Ioan Gură de Aur zice că dacă ne-am examina conștiința numai timp de o lună cum se cuvine, am ajunge la virtuți minunate. (Omilia la Ps. 4 v. 8). Iar Sf. Vasile în constituțiile sale spune, că dacă voim să fim păziți de rău și să facem progres bun, trebuie să așezăm examenul conștiinței ca o santinelă în fruntea tuturor gândurilor ca ochiul acestei santinelle să le strângă la oaltă și să le conducă.

Cu acest examen de conștiință fiind înarmat, voi ruga pe Dumnezeu să-mi ajute în munca grea și vă rog și pe D-Voastră toți să Vă rugați pentru sănătatea și munca mea rodnică.

Din partea Mea Vă asigur pe toți de toată dragostea mea și vă mulțumesc din suflet pentru bunele urări ce ați binevoit a-mi face prin graiul P. C. părinte consilier M. Păcățian.

Onomastica P. S. Sale Episcopului Grigorie.

Sărbătoarea Trei Ierarhi, este praznicul eparhiei Aradului, căci în aceasta zi P. S. Sa Episcopul nostru, care poartă numele unuia dintre cei 3 Luceferi ai ortodoxiei, își sărbătorește ziua onomastică. Prilej de bucurie și de a aduce omagii sincere Prelatului activ și plin de grije pentru soarta eparhiei Sale.

După sf. liturghie, fruntașii vieții noastre publice în frunte cu capii autorităților din Arad și Timișoara, reprezentanții armatei și alt public s'au prezentat la reședința episcopescă pentru a aduce tributul de venerație și omagiile de fii sufletești P. S. Sale Episcopul Grigorie. Când a apărut P. S. Sa în saloanele reședinței, publicul a ovaționat îndelung pe P. S. Sa, iar părintele Mihai Păcățianu a rostit următoarele cuvinte de felicitare:

Prea Sfințite Părinte,

Profitând cu vie plăcere de prilejul zilei onomastice, ne-am prezentat astăzi înaintea Prea Sfinției Voastre, ca să Vă aducem urările noastre de bine și omagiile noastre de iubire, devotament și recunoștință.

Prea Sfințite Părinte,

Istoria se repetă. Trăim vremurile grele din epoca sbuciumată a marilor Ierarhi: Vasiliu Cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur.

Atunci, ca și astăzi marea vieții era turbure, furtuna se ridica tot mai sus amenințând corabia Bisericii cu valurile.

Atunci, ca și astăzi s'au ivit o mulțime de proci mincinoși, cari prin învățăturile lor rătăcite și greșite au otrăvit sufletele, au tulburat conștiințele și au produs mari certe și neînțelegeri în popor.

Dar Providența divină, Ocrotitoarea Bisericii noastre a trimis pe cei trei Ierarhi, trei luceferi ai Bisericii ortodoxe, cari prin vasta lor învățătură, prin faptele, prin zelul și devotamentul lor apostolesc, au știut scoate Biserica din strâmtoare și primejdie, dându-i o nouă putere și strălucire.

Trimis al Providenței divine sunteți și Prea Sfinția Voastră, care ați urcat Tronul arhieresc al Eparhiei Aradului, în cele mai grele împrejurări, când Biserica avea cea mai mare trebuință de o putere tinără de un cărmaci dibace și destoinic, de un devotat urmaș al Sfinților Apostoli.

În anul 1935 intrați în al 10-lea an de arhipăstorire.

Ce ați făcut Prea Sfinția Voastră în acești ani, a fost aproape supraomenesc.

Ați sfințit 71 biserici: ați vizitat cu puține excepțiuni toate parohiile din Eparhia Aradului, cutrierând satele cu trenul, cu automobilul, trăsura și de multe ori și pe jos acolo unde n'ați putut străbate nici cu trăsura: ați scris și tipărit 98 lucrări de propagandă, de caracter bisericesc, cultural și social apreciate și de Academia Română; ați scris și publicat în „Biserica și Școala” organul oficial al Eparhiei și în diferite gazete o mulțime de predici și articoli, pentru luminarea clerului și îndreptarea poporului.

N'a fost nici o întrunire mai însemnată, — bisericască, culturală, socială și patriotică, — la care să nu fi luat parte activă: tot atâtea dovezi ca V'ați făcut demn urmaș al marelui Ierarh: Grigorie Teologul.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să Vă dăruiască mulți fericiți ani.

Activitatea apostolească a Prea Sfinției Voastre să fie încununată de cele mai strălucite succese și să fie izvor de dar și binecuvântare spre mulțumire Prea Sfinției Voastre, spre binele fiilor sufletești ai Prea

Sfinției Voastre, spre mândria Eparhiei Aradului și spre lauda Bisericii Ortodoxe române.

Intru mulți ani Stăpânel

Profund impresionat, în aplauzele mulțimei P. S. Sa rostește vorbirea ce-o publicăm în fruntea revistei noastre. La fine cei prezenți au fost reținuți la gustare.

Mândria și iubirea de argint

Foarte mulți oameni zâmbesc batjocoritor când aud că se vorbește despre iad și despre chinurile pe cari le vor îndura cei ce vor ajunge acolo.

Ne spune chiar mintea noastră și dreapta veșnică cere cu ărire că trebuie să fie o dreaptă răsplătire, căci oamenii de multe ori săvârșesc fapte atât de rele, încât ele trebuie să fie răsplătite cu o osândă neierlătoare.

Gândiți-vă că un tâlhar de drumul mare, în loc să-și câștige pâinea cu sudoarea feții sale, în miez de noapte intră în casă și ucide pe toți ai casei, iar apoi se face nevăzut, luând lucruri de mare preț. Un asemenea om nu poate fi destul de pedepsit de legile omenești, căci el a nimicit fericirea unei case, stingând vieți tinere cari aveau dreptul la viață. Un asemenea om nu poate primi destulă pedeapsă dela oameni, pentru că a curmat firul vieții unor părinți cari aveau tot dreptul de a se bucura prin viața copiilor de munca, cinstea și ostenele multe ale vieții lor.

Ucigașul de părinți, de frați și de alți binefăcători nu poate primi pe pământ destulă pedeapsă pentru faptele sale. Este deci o răsplătire mai dreaptă pentru toate faptele și sunt fapte cari niciodată nu se vor ierta.

Insuși Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne arată, că este o osândă veșnică a faptelor fără seamăn de rele, când zice: „Adevăr vă grăiesc vouă că toate păcatele iertase-vor fiilor oamenilor și hulele câte vor huli. Dar cine va huli asupra Duhului Sfânt, nu are iertăciune în veac, ci de păcat vecinic va fi vinovat” (Marcu 3 v. 28-29).

Mândria și iubirea de argint fac parte dintre aceste păcate contra Duhului Sfânt, cari păcate nu se vor ierta niciodată. Este datoria noastră a cărmuitorilor de suflete să facem pe toți a înțelege, că sunt datori a fugi de aceste plăgi îngrozitoare.

Ingerii cari din mândrie se împotrivesc lui Dumnezeu, sunt căzuți dela mărirea lui Dumnezeu și trebuie să petreacă pe vecie în iad. Cain, care din mândrie și-a omorât pe fratele

său Avel, va rămâne pe vecie pedepsit ca inepătorul uciderii de frate.

Iuda, care din mândrie și din iubire de argint l-a vândut pe Mântuitorul, a rămas pe vecie condamnat în fața lui Dumnezeu și în fața oamenilor cari îi pomenesc numele cu groază...

Mândria este un păcat vrednic de osânda vecinică, fiindcă ea ne orbește și ne indeamnă să ne măsurăm puterile noastre slabe și trecătoare cu puterile vecinice și netrecătoare ale lui Dumnezeu. Mândria ne silește și ne indeamnă să ne împotrivim slăpânului lumii și ziditorului nostru și să fim nerecunoscători, făcând fapte rele și față de Dumnezeu și față de oameni.

Cine cade în păcatul mândriei ar trebui să se desbăre de el, dar cel mândru caută mărirea deșartă, este îngâmfat, fățarnic, încăpăținat, nesupus, neînțelegător, răutăcios.

Chipul omului mândru ni-l-a dat Domnul nostru Iisus Hristos în pilda *Vameșul și Fariseul*. Vameșul dănu-și seama de slăbiciunile și păcatele sale, nici nu îndrăznește să intre în biserică, ci stă smerit la ușa ei, rugându-se de iertare. Dar Fariseul plin de mândrie, se duce în fața Altarului și se laudă cu însușiri și virtuți pe cari nu le are. Ușor ne putem da seama, cine a putut să fie farizeul în viața lui familiară și în societate. O, cât de mincinos și cât de prefăcut a putut să fie, dacă el în fața altarului și-a luat îndrăzneala să se mândrească și să mințea cu nerușinare, nesocotind că Dumnezeu îi cunoaște inima așa cum este.

Farizeul mândru este condamnat de Domnul nostru Iisus Hristos și condamnați vor fi toți aceia, cari fac ca el, orbiți la minte și impietriți la inimă.

Conducătorii sângeroasei revoluții franceze din 1789 se mândreau și mințeau, când în fața lumii foloseau vorbe mari și sfinte ca: *libertate, frățietate și egalitate*, dar pe de altă parte vărsau fără cruțare sângele a mii și mii de oameni nevinovați. Mulți dintre acești conducători mândri și-au luat pedeapsa pe pământ, dar cu mult mai mare va fi pedeapsa lor, dincolo de mormânt, în vecinicie.

În Rusia de azi tiranii cari au făgăduit libertate și raiul tuturor desfătărilor, dărâmă bisericile lui Dumnezeu, distramă familiile, batjocoresc legea creștină, prefăcând Rusia într-o măcelărie. Ei își vor lua pedeapsa și aici pe pământ, dar mai ales după moarte vor avea să ispășască crunt păcatele lor.

Nu găsim loc și nu aflăm timp, unde mândria omenească oarbă să fi făcut vre-un

bine. Pe unde mândria trece, calea ei este semănată cu lacrimi și sânge.

Napoleon cel Mare, împăratul francezilor, cucerise Europa de mijloc și acum, cu armatele lui biruitoare, se îndreptase spre inima Rusiei, spre *Moscova*. Ajuns acolo, deși cetatea era arsă, el bătu o medalie pe care scrisese aceste rânduri: „*Cerul e al Tău, pământul e al meu*”. Iată ce cugetă omul, nesocotind pe Dumnezeu! Căci, Domnul a stabilit o lege în lume că: „*Tot cel ce se înalță pe sine se va smeri și cel ce se smerește pe sine se va înălța*”. Legea aceasta, îl păndea pe Napoleon. În frigul cumplit din Rusia, armata lui îmbrăcată în haine de vară, fără mâncare și muniții a început a se perde. A intrat ca un biruitor pamântesc în Rusia, și a ieșit ca un biruit sub biciul aspru al rușinii prin care glăvia Dumnezeu lui Napoleon cel mândru, ca să-l facă smerit. Acum el lăsa lui Dumnezeu, nu numai slăpânirea cerului, ci și slăpânirea pământului, și era bucuros să se vadă în țara lui.

Omul mândru care se împotrivesc lui Dumnezeu și crede că el poate trăi din vorbe mari și răsunătoare, nu cruță nici pe semenii săi.

Irod din trufie a ucis pe toți pruncii nevinovați din Villeem, căriurarii și farizeii mândri au răstignit pe cruce pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, secerând osândă vecinică. Așa fac și azi toți oamenii mândrii, fie ei bogați, fie săraci, învățați sau neînvățați. Ei inveninează viața din jurul lor, căci nici ei nu fac fapte bune, dar nici pe alții nu-i lasă să facă.

De câte ori nu celim prin zăre de multe fapte urâte săvârșite de părinți mândrii și copii asemănători lor. Un tată mândru e fericit când își poate învăța copiii la tot felul de rele și îi laudă când aude că ei au batjocurit pe un vecin; sau pe primarul satului, sau pe alt conducător.

Un părinte (cap de familie) furase odată dar copilul său l-a trădat pentru bani. Mare i-a fost surprinderea, când a aflat că chiar copilul său l-a trădat. Iată roadele pe cari le seceră un părinte mândru. Altădată un copil, crescut în mândrie, și-a bătut joc de tatăl său în felul următor. Pe stradă trecea un evreu care voia să cumpere tot felul de piei. Copilul zisecătre evreu. „Și eu am o piele bătrână de vândut”. Și care nu-i fuse mirarea negustorului, când a aflat, că copilul se gândea la tatăl său care zăcea bolnav în pat.

Să ne ferim deci de păcatul mândriei, căci până și păgânii îl cunoșteau. Înțeleptul Aristotel văzând un tânăr mândru, dar lipsit

de înțelepciune îi zise: „Frate, spicul de grâu dacă este gol își ține capul drept spre cer: și capul tău stă drept în sus, ca și cum nimic nu ar fi într'ânsul“.

Istoricul Herodot spune că Arthabanes a povățuit pe Xerxe regele Persilor să nu meargă cu trupe atât de mari împotriva Grecilor, zicând: Nu vezi, o rege, că Dumnezeu, stăpânește puterile lumii, că El lasă vânturile peste mări, că El le tulbură, și El le liniștește dacă voiește? Nu știi tu că fulgerele Lui caută înălțimile pământului, munții cei înalți, edificiile cele înalte și arborii cei mari și pe aceștia îi distruge, iar pe cei mici îi cruță? Căci Dumnezeu smerește pe cei ce voiesc să se arate. (Herodot Cartea 6).

Fericitul Augustin spune, că bogatul mândru este abia suferit și astfel săracul cel mândru este și mai puțin suferit. Este greu ca bogatul să nu fie mândru. Cel bogat să a runce deci mândria și atunci bogăția nu va fi primejdioasă. Iar sf. Grigorie spune, că rădăcina tuturor păcatelor este mândria.

Să ne ferim deci de păcatul mândriei. Dumnezeu ne-a dat tot ceea ce avem: ochi ca să vedem, mâni ca să lucrăm și picioare ca să umblăm.

Să ne gândim la răul cel mare pe care-l săvârșim între oameni prin mândria noastră, precum și la osânda ce ne așteaptă.

Păcatul iubirii de argint.

Păcatul iubirii de argint este tot atât de primejdios ca și mândria pedepsindu-se cu chinurile iadului. Este un păcat împotriva Duhului sfânt, și despre acest păcat zice sf. Pavel: „Rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint“ (I. Tim. VI. v. 19).

Marele necredincios Voltaire, când era pe patul de moarte și a simțit că i se apropie sfârșitul, a făgăduit medicului său că îi va da jumătate din averea sa dacă îl însănătoșează. Dar medicul a rămas înmărmurit în fața lui Voltaire, auzind dorința lui.

De sigur aurul și argintul au valoare și preț pentru că nu cresc în copaci, dar valoarea sufletului este atât de mare, că aurul nu are nici un preț pe lângă suflet. Aceste metale pot să ne fie de folos ch. vernisite bine, dar nu au puterea de a ne da sănătate și fericire. Puterea lor este mărginită și de aceea nu ne este iertat să vedem în ele un preț mai mare și să ne robim lor. Banul este numai un mijloc de schimb și este vai de acela care în schimbul banului își dă cinstea și sufletul!

Ziarele ne aduc neconștient știri despre pagubele și nenorocirile enorme pricinuite de bani. Pentru bani oamenii se ceartă, se vând, și se omoară. Nu fără rost zice poporul nostru că banul „este ochiul diavolului“, pentru că el în viața de toate zilele înșală, amărește și subjugă pe om.

Pentru bani se produc între oameni trădările, înșelăciunile, dar mai ales jurământul strâmb, cea mai mare hulă la adresa lui Dumnezeu. Dragostea de bani fără frâu umple temnițele, spitalele și casele de săraci și omul vede apoi că banul nici pe departe nu are puterea și valoarea pe care i-o atribuim. Cu bani nu ne putem asigura nici fericirea pe pământ și cu atât mai puțin în ceruri.

Domnul nostru Iisus Hristos zice: Mai ușor va trece cămila prin urechile acului decât bogatul în împărăția Cerului, înțelegând prin cuvântul bogat pe toți acei oameni, cari au o iubire nemăsurată față de bani. Priviți și observați viața oamenilor de tot bogați! Nu vedeți oare că și ei îmbătrânesc și devin nepulincioși ca și cei mai săraci oameni și că banii nu pot opri pe loc tinerețta lor?? Chiar și cei mai bogați oameni sunt loviți de diferite boale ca și cei săraci, fără ca banii să-i poată ajuta. Chiar și în familiile celor mai bogați se întâmplă nenorociri ca și în familiile sărace, fără să le poată opri cu bani.

„Bogații au sărăcit și au flămânzit, iar ceice caută pe Domnul nu se vor lipsi în veci de tot binele“ este adevărul, pe care ar trebui să-l avem în vedere când suntem cuprinși de o iubire exagerată față de bani. Nu avem nici un folos, ci evidente pagube dacă viața noastră o închinăm banului, care nu ne poate face fericiți în viață și este de înțeles că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit nu vine dela bani, ci dela Părintele Luminilor. Câți oameni bogați nu au fost pe vremea lui Zahau și pe vremea văduvei sărace, care și-a oferit toată averea ei de doi bani bisericii. Despre ei nu știe nimeni nimic, dar Zahau și văduva au rămas pu-urea pomeniți în sf. evanghelie. Banul deci să-l punem în slujba sufletului și nu invers. Prisosul nostru de avere să-l închinăm săracilor și sf. bisericii ca să fim și noi ajutați și pomeniți de Dumnezeu. Palatele și grânarele noastre rămân părăsite ca și ale bogatului nemilosiv din sf. evanghelie, numai sufletul nostru este vecinic și merge la răspundere în fața lui Dumnezeu. De aceea în loc de a face din bani un mijloc de nenorocire, folosindu-l pentru scopuri rele, mai bine să-l

facem mijloc de fericire, folosindu-l pentru scopuri bune.

La creșterea copiilor noștri să avem grijă să-i învățăm din bună vreme să știe prețul adevărat al banilor, fiindcă cine are numai bani și altceva nu, este într'adevăr cel mai nenorocit în lume. Conducătorul adevărat în viață să fie nu banul, ci sfânta evanghelie, care ne învață să ținem *măsura dreaptă între viața noastră și între bunurile pământesti*.

Să-i învățăm că în clipele grele ale vieții nu-i pot nici pe departe salva banii, ci de o sută de ori mai mult rugăciunea fierbinte către Dumnezeu.

Când vaporul „Central America” în anul 1913 mergea spre America, ducea pe bord și mulți exploatare de mine de aur. Aceștia se simțeau fericiți că dispun de atâta aur. Dar fără de veste se ivi o furtună și vaporul era amenințat să se cufunde din cauza greutății. Atunci bogătașii începură să-și deșerte șeparele pline cu galbeni și au aruncat aurul. Sacii întregi plini cu praf de aur fură deșertați de pe vapor în mare.

Iată valoarea bogăției lumesti. — Să învățăm deci pe cei tineri că sufletul omului este ca o corabie care, dacă e clădită bine, înfruntă toate furtunile, fără privire la mulțimea aurului și argintului, ce se află în cuprinsul ei, iar dacă este rău clădită atunci se duce la fundul mării cu toată încărcătura de aur și argint pe care o are.

Invățăatul mitropolit al Moldovei, I. P. Sf. Nicodem.

Scrisul nostru toldeauna a evitat să facă numai muncă de înregistrare, de câte ori a relatat despre evenimintele din biserica noastră. Acest principiu îl aplicăm și acum, când cu bucurie mare știm, că în locul vacant al mitropoliei Moldovei și Sucevei s'a ales un învățat și un om al muncii.

Am evitat să dăm articolului nostru titlul de: „*Noul mitropolit al Moldovei*”, pentru că atunci când scrii despre dislinșul Chiriarh I. P. Sf. Nicodem ai spune prea puțin, iar un articol în titulatura lui trebuie să spună ceva esențial. Ori, faptul nouății în sine nu spune nimic. O haină poate să fie nouă, dar da-ă nu-i potrivită, ce folos este de ea? Un prieten poate să fie nou, dar dacă nu este sincer, poate fi de o mie de ori nou, el nu e vrednic să-i pomeniști numele.

Când I. P. Sfințitului Nicodem i-am atribuit după vrednicie atributul de învățat, am făcut-o aceasta pentru că arhiepiscopia Iașilor prin majoritatea sa zdrobitoare s'a pronunțat pentru omul științei și al învățaturii, care nu se ține sub obroc. Și aici trebuie noi să accentuăm însemnătatea faptului. Biserica prin reprezentanții săi a chemat pe omul învățaturii și al muncii și nu a lăsat să lucreze hazardul sau alți factori streini de interesele Bisericeii.

Cei ce muncesc cu râvnă în biserică nu mai bucura se pot, că știința și munca sunt apreciate. Dar în persoana I. P. Sfințitului Nicodem ne place să credem că s'au întrunit și virtuți sufletești alese: înfrânarea, curăția, tăria sufletului, dreptatea, rațiunea luminată și smerenia.

Dacă în anul 1910, deci înainte cu 25 de ani, eram fericit, ca student în teologie, că pot face o recenzie asupra lucrării I. P. Sf. Sale: „*51 Predici la Postul Mare*” și dacă pe acea vreme citeam cu nesăț broșurile I. P. Sf. Sale: „*Călăuza creștinului la Biserică*; — *Ce să crezi și cum să trăiești și tâlcuirea crezului*”; — azi sunt și mai fericit că pot face pomenire de cele zece volume de: „*Semințe Evanghelice pentru ogorul Domnului*”.

Dacă aș aminti numai de contribuția I. P. Sf. Sale la traducerea cea mai nouă a Bibliei, — ar fi suficient să arăt un merit foarte marcant al I. P. Sf. Sale. Pentru că am auzit pe mulți criticând traducerea actuală, dar nu i-am văzut la muncă, traducând cel puțin o pagină din Sf. Scriptură.

Aici mă opresc cu toată reverința impusă mie de situație. Căci nu voiesc să dau sfaturi nimănui și nu voiesc a continua înșirarea meritelor multiple ale I. P. Sf. Sale. Dar din prilejul instalării I. P. Sf. Sale în scaunul de mitropolit al Moldovei și Sucevei, îl rugăm să știe și de noi cei dela granița de vest că avem aceeași bucurie ca și frații noștri din Moldova.

Dorim I. P. Sf. Voastre viață pacinică și rodnică pentruca: „să fie deplin omul lui Dumnezeu spre tot lucrul bun și desăvârșit” (II. Tim. 3 v. 17). Noi ne mângăiem cu nădejdea, că I. P. Sf. Voastre biruind vrăjmașii Bisericii, veți contribui la creșterea dragostei frățești dintre cărmuitorii bisericeii, care dragoste este pârghia înfloririi bisericeii noastre.

Avem nădejdea, că toți credincioșii I. P. Sf. Voastre se vor umplea de duhul înțelepciunii, având mulțumire în viață iar I. P. Sf. Voastre veți putea zice la timpul său cuvintele: „*Luptă bună m'am luptat*”.

Am nădejdea că Dumnezeu îmi va hărăzi cât mai curând prilejul ca împreună cu I. P. Sf. Voastre să cad în fața sfântului Prestol și să ne rugăm împreună lui Dumnezeu pentru binefacerea primită dela Dânsul că V-a trimis vestitor al voiei Sale Prea Sfinte în mijlocul poporului și clerului moldovean.

Intru mulți ani Stăpâne!

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului

† A murit I. P. S. Sa Mitropolitul Suciu dela Blaj.

Vineri în 25 Ianuarie, a încetat din viață, după grele suferințe, I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Vasile Suciu dela Blaj, în etate de 62 de ani. Înainte cu vreo 7 ani decedatul Mitropolit suferind de diabet și arterioscleroză, a trebuit să i-se amputeze piciorul stâng. În urma acestui fapt, a fost supus unui regim alimentar foarte strict, după care a urmat slăbirea fizicului și în deosebi a inimii.

I. P. S. Sa a fost un cărturar apreciat al bisericii greco-catolice. A scris mai multe manuale de religie. Apoi „Principiile fundamentale ale religiei creștine,” „Teologia dogmatică în 2 volume.” A redactat ziarul „Uolrea” etc.

Deoarece n'a avut o atitudine dușmănoasă față de Biserica ortodoxă, ca ceilalți prelați greco-catolici, răposatul s'a bucurat de simpatia ortodoxilor. Fapt ce se dovedește la înmormântarea sa, unde a fost parat de ortodoxi. P. S. Sa Episcopul Visarion Puiu a vorbit în numele Sf. Sinod, dl. Ministru Lapedatu în numele Cultelor iar Anghelescu în numele Ministerului Instrucției. Și acest fapt dovedește că locul bisericii greco-catolice este să fie cu frații săi de suferințe ortodoxi, la oaltă și într'o tabără.

Dumnezeu să odihnească pe Mitropolitul Suciu cu cel drept!

Inaugurarea bibliotecii populare din Hălmașiu

Duminecă în 30 Decembrie 1934 la orele 11, după terminarea serviciului divin, populația din Hălmașiu și delegații comunelor din jur, în număr de peste 500 persoane, au asistat în sala hotelului Central, la inaugurarea „Bibliotecii populare”. Din Arad au sosit d-ții: Dr. Iustin Marșieu; Dr. Cornel Iancu; Ascaniu Crișan; Octavian Lupaș; Nestor Covaclu, bibliotecarul Palatului Cultural; Isaia Tolan și Traian Măger profesori. Oaspeții au adus și un dulap, care cuprinde peste 500 de cărți folositoare populației din acest ținut. Punctul prim din program a fost colida: „Bună dimineața la Moș Ajun”, condus cu precizie de părintele protopop Ștefan Bogdan. Apoi P. C. Sa părintele Bogdan, în cuvinte bineșimțite, a-

rată suferințele generațiilor trecute din acest ținut, cari și-au aflat sfârșitul cel mai tragic fie chiar pe roată, iar azi acestei populații i se pune la dispoziție această bibliotecă — lucru ce-i lipsea de mult și care va fi un izvor de lumină și progres în vechiul Zărând. Rogă oaspeții să arate acestei populații — prin cărțile ce le vor trimite acestei biblioteci — cum să-și puncească pământul și să-l facă mai roditor, iar tralul mai bun.

D-l Ascaniu Crișan, directorul liceului „Moise Nicoară” din Arad, în cuvinte alese și binechibzuite arată cum în vremuri tulburi, ca cele de azi, cultura a fost farul luminos care ne ajută să facem progrese folositoare.

Apoi face istoricul „Asociației Astra”, care a luat ființă pe vremea nemuritorului Mitropolit Andrei Baron de Șaguna, la anul 1861. Arată apoi cum a luat ființă subsecția asociației „Astra” la Brad, având ca președinte pe O-l Dr. Pavel Opreșa directorul liceului „Avram Iancu” din Brad, care în anul 1906 a căutat să înființeze și în Hălmașiu niște șezători populare. În 9 August 1907 ia ființă asociația pentru cultura poporului român, despărțământul Hălmașiu. Dar abia au putut ține vreo câteva șezători, în satele vecine cu Hălmașiu, căci la urmă izbucnește războiul mondial, care puse capăt acestor șezători. Acum — prin această bibliotecă — se caută a se reînființa despărțământul cultural al Astrei în Hălmașiu. Iar când își încheie cuvântarea, își exprimă dorința: ca Hălmașiu să devie un focar de cultură, precum a fost odinioară un focar de eroism.

După cuvântare, urmează o cântare executată cu mare precizie de cor. După aceea 3 fetițe dela școala primară din loc, colindă: „Colo sus și mal în sus”, acompaniate fiind cu multă precizie din fluer de către Petrușor Bogdan, fiul părintelui protopop.

Urmează la cuvânt d-l Dr. Iustin Marșieu, care descrie frumos și simțit suferințele românilor din acest ținut zicând că: „Înaintașii noștri de aici și-au scris istoria cu sângele lor”.

Iar drept izbândă a luptelor repurtate își aduce aminte scena dela Alba Iulia, unde a văzut pe zidurile acestei cetăți istorice, plimbându-se triumfător Moșul cu pușca pe spate, iar pe poarta acestei cetăți intrând mil de români, cari vedeau visul lor și al părinților împlinit. Tocmai — pentrucă visul e îndeplinit, spre a fi și desăvârșit — aduce acestor urmași ai bravilor înaintași, această bibliotecă pe care o visase și căutase s'o înființeze fie lertatul Vasile Goldiș, care a pus piatra fundamentală acestei instituții.

După aceea vorbește d-l Dr. Cornel Iancu, arătând cauza care l-a determinat să înceapă inaugurarea bibliotecilor populare tocmai din Hălmașiu. Acea cauză — spune oratorul — constă în aceea că, „aici zac cele mai splendide energii sufletești și morale, aici sunt cele mai mari comori sufletești.” Dar cu toate acestea populația a ajuns într'o stare deplorabilă, încât e nevoie și azi a umbra din poartă în poartă spre a-și cerși tralul de toate zilele, fapt care trebuie schimbat punându-ne umăr la umăr.

Apoi vorbește despre mișcarea ant'revizionistă, aducând elogiul președintelui ei D-lui Stelian Popescu și D-lui Ioan Lupaș, profesor universitar, fost protopop al Seliștei, care prin scris și prin grai viu luptă pentru triumful românilor.

Urmează „Libertatea” și „Răsunet din Ardeal”, poezii declamate de eleve de-a școalei primare, având

ca autor pe d-l Petre Ilișăș din loc. Iar apoi corul cântă cu mare precizie „Lăsați pruncii să vie la Mine“.

În numele comitetului de recepție vorbește D-l Traian Mager prof. în Arad, care face istoricul școlilor primare din plasa Hălmașu, cari la începutul războiului erau puține la număr, abia 14, cu 15 învățători, iar după războiu — în decurs de câțiva ani — luară ființă aproape în fiecare comună — din cele 36 câte erau — școli noi, cu puteri didactice, cari până aci lipseau.

Spune apoi, că populația din acest ținut e lipsită, pentru că n'are destulă pricepere spre a-și folosi bogățiile solului și ale subsolului.

Iar ca remediu contra acestor lipsuri, li s'a pus la dispoziție această bibliotecă, din care să-și cârige cunoștințele necesare, spre a-și putea munci pământul în mod rațional.

Mulțumește apoi oaspeților cari au venit la această serbare.

D-l Ascaniu Crișan, roagă a se alege comisia de candidare, având ca președinte pe d-l Dr. I. Marșeu, iar ca secretar pe d-l O. Lupaș, bărbatul de încredere: P. C. Ștefan Bogdan protopop și d-l Dr. A. Paticiu primpretor. Comisia de candidare se compune din președinții societăților din loc și jur.

După ce s'a format Comisia se propun și se aleg cu unanimitate următorii:

Președinte: Păr. protopop Ștefan Bogdan.
v. președinte: d-l Petru Sârbu, notar public.
secretar: d-l Vichentie Cătana inv.
cassier: d-l Dărău Petru.
controlor: d-l Aurel Sârban avocat.
bibliotecar: d-l Giurgiu Ioan.
econom: d-l Lucaci Adrian.

Preot R. Bora

Activitate religioasă-culturală în Șeitin.

Preoții acestei comune voind să dea posibilitate credincioșilor de a cunoaște mai explicit Nașterea Mântuitorului, au invitat pe părintele profesor dela Academia Teologică din Arad, Dr. Simion Șiclovan, să țină o conferință în cadrele Casei Culturale.

În ziua a doua de Crăciun, Dr. S. Șiclovan a conferențiat despre „Nașterea și copilăria Mântuitorului.“ Credincioșii în număr foarte mare — cum obiceiuesc a participa la toate conferințele — au savurat cuvintele conferențiarului, care prin gestul său, nu numai că a ocazionat consătenilor săi o bucurie în plus de Nașterea Domnului, dar a dat un imbold spre muncă conducătorilor, iar credincioșilor, îndemna de a se și înscrie în Casa Culturală.

Președintele Casei Culturale; Pr. I. Nădăban mulțumindu-l pentru frumoasa conferință li predă diploma, declarându-l de membru onorific al Casei Culturale din Șeitin, în aclamările membrilor.

În ziua de 1 Ianuarie, stud. teolog. D. Moraru a conferențiat despre: Unirea cu Roma și consecințele ei, redând în mod foarte fidel acest act, iar

Dșoara Natalia Roșcău, a declamat cu mult simț: Moartea lui Fulger de Coșbuc, pentru cari ambii au fost răsplătiți cu ovații frenetice.

În ziua de 6 Ianuarie a conferențiat Pr. I. Nădăban despre: Botezul Domnului, iar seara, secția tinerimii Casei Culturale, a dat concurs corului Bisort. rom. din loc la aranjarea unei serbări, care s'a soldat cu un strălucit succes, grație jocului de scenă a Dșoarelor N. Roșcău, N. Păcșar G. Gurgiuț.

INFORMAȚIUNI.

Teologii catolici din Ungaria fac instrucție militară.

„Mitropolitul Egerului, Ludovic Szencsányi a hotărât să se introducă în anul al IV-lea al teologiei mitropolitane cercetășia, iar în anul III leventismul, urmând să se dea examene și din aceste materii. Clericii vor fi pregătiți pe seama armatei de instructorul leventist Fucsek și vor sta sub ordinele comandantului de plasă al leventismului Dr. Francisc Ruboviký“.

După cum reese din concepția și hotărârea înaltului prelat de Eger, de aici încolo clericii și viitorii preoți catolici din Ungaria vor fi pregătiți pentru a conduce armate iredentiste spre vărsare de sânge, întocmai ca și falmoșii călugări catolici îmbrăcați în zale, cu chivără pe cap și cu sabie la șold — din armata Regelui Carol Robert!

Câtă deosebire între îndrumarea episcopului de Eger pentru viitorii preoți și între îndrumarea Mântuitorului în sensul căreia adevărații episcopi își trimit în lume pe ucenicii lor!

„În mersul vostru propovăduiți zicând, că s'a apropiat împărăția cerurilor (pacea) și să nu aveți nici aur, nici argint, nici armă în încingătoarele voastre“. (Matei 10. 7-9)

Pr. C. Mureșanu

24 Ianuarie Ziua de 24 Ianuarie a fost sărbătorită de toată suflarea românească căci în aceasta zi s'au unit cele două țări, Muntenia și Moldova, fapt ce a însemnat primul pas spre unirea tuturor românilor. Iar din aceea zi România a avut prilejul, să-și îndrepte privirile spre Români, cari gemeau sub dominația ungară, austriacă și rusească. Unirea cea mare s'a făcut în anul 1918.

Pentru toate bunățile date nouă, mulțumim lui Dumnezeu, și suntem recunoscători marilor noștri înaintași, cari au contribuit cu fapta cu cuvântul și cu jertfa vieții la unirea tuturor Românilor.

Cu acest prilej s'a oficiat Te-Deum în catedrală, s'au ținut vorbiri și conferințe în diferite părți ale orașului.

I. P. S. Sa Nicodem, Mitropolit al Moldovei. Marele coleg electoral, întrunit Miercuri în 23 Ianuarie a. c. în sala Corpurilor Legiuitoare, sub președenția

I. P. S. Sale Patriarhul Miron, în persoana P. S. Sale Episcopul Nicodem atarct la Mănăstirea Neamț.

Noul Mitropolit al Moldovei este un prelat erudit al Bisericii ortodoxe. Călugăr evlavios și stăpân pe multă învățătură și-a făcut ucenicia lângă vestitul Mitropolit Iosif Nanlescu. În cursul războiului a fost Episcop al Hușilor, de unde a trecut la Chișinău ca Arhiepiscop al Basarabiei.

De aici se retrage la Mănăstirea Neamț, unde a dezvoltat o activitate fecundă.

Prin vrednicia sa a ridicat falma cărturărească a Mănăstirii Neamț.

De persoana I. P. Sale, care are o etate înaintată de 70 ani, se leagă o răspundere grea, căci Mitropolia Moldovei este frământată de erezia stilistilor,

Credem că I. P. S. Sa Mitropolitul Nicodem, va avea energia, autoritatea, și vigoarea ca să restaureze pacea și armonia religioasă în Moldova.

Protopop nou. În 19 Ianuarie a. c., P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a h'notesit într-un protopop pe părintele Gherasim Andru din Sarcă, Iugoslavia. Părintele Andru este prototiereul Românilor din Iugoslavia, ce aparțin eparhiei Aradului.

In atenția Preoților cateheți.

Se aduce la cunoștință On. Preoților că lucrarea: *Hristos în școală* a diac. D. Călugăr, s'a epuizat complet și suntem pe cale a tipări a doua ediție. În scopul acestei invităm On. preoțime, care a folosit această lucrare la catehizație să binevoască a trimite până la 15 Februarie a. c. sugestiile, pe baza experienței de până acum pentru îmbunătățirea lucrării în ediția nouă care se va tipări în cursul lunii Martie. Observările cateheților și orice sugestii de perfecționare a lucrării, se vor trimite la Consiliul arhiepiscopesc, pentru a fi utilizate de autorul lucrării.

Sibiu, la 21 Ianuarie 1935.

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom.
din Sibiu.

Comunicat

În conformitate cu adresa Sf. Sinod Nr. 1720/934 dispunem, ca Cucernicii preoți să cerceteze de aproape pe toți soldații din parohiile lor, veniți în concedii, îndemnându-i să vină regulat la biserică în duminică și sărbători și să nu elibereze adeverințe oficiale decât numai acelorora, cari într'adevăr au mers regulat la sf. biserică.

Arad, din ședința Consiliului ep. dela 19 Ianuarie 1935.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Comunicat

În conformitate cu adresa Onor. Minister al Cultelor și Artelor Nr. 1304/96 din 17 Ian. a. c., aducem la cunoștință, că toți teologii cari au împlinit limita de vârstă adică 27 ani și au mai beneficiat în trecut de amânări excepționale, vor fi amânați de serviciul militar numai până la 1 Martie 1935, dată, când urmează să fie preoțiți, iar în caz de nepreotire, vor fi încorporați la data susmenționată, în condițiile art. 72 L. R. fără a mai avea dreptul de a deveni ofițeri de rezervă.

Arad, 29 Ianuarie 1935.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Comunicat

În conformitate cu adresa Onor. Consiliu Central bisericesc No. 425/335, invităm pe Prea Cucernicii protopopi și pe cucernicii preoți a sfătui populația rurală, în special poporul de rând, care se ocupă numai cu lucrarea pământului, să nu părăsească cu ușurință satul, ci să plece la oraș numai în cazul, când în orașul, unde vrea să plece are asigurată o slujbă sau o ocupațiune, bine determinată, care îi garantează minimum de existență și nu-l expune la mizeriile mari împreunate cu șomajul de azi.

Arad, din ședința Consiliului ep. dela 19 Ianuarie 1935.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Condie :

Concurs.

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consiliu Eparhial ort. rom. din Arad No. 7926—1934 prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa III-a: Bodești cu filia Mermest, devenită vacantă prin strămutarea preotului Ioan Sirbau la altă parohie.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Brul legal; câte 15 litri de cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă

2. Stolele legale.

3. Intregirea de salar dela Stat.

Casă parohială nu este. De locuință se va îngriji alesul paroh.

Alesul va predica regulat în biserică și va catehiza elevii dela școlile din parohie.

R. flectanții la acest post, respectând termenul și prevederile regulamentare, — și după prealabila încunoștințare a protopopului, se vor prezenta în sfintele biserici din Bodești și Mermest în vre-o Duminică sau sărbătoare, spre ași învedera cunoștințele și posibilitățile rituale și oratorice; iar cererea de recurs dimpreună cu actele necesare o vor adresa Consiliului parohial din Bodești-Mermest și o vor expedia Oficiului protopopesc ort. rom. din Hălmgău, jud. Arad.

Consiliul parohial din Bodești-Mermest în înțelegere cu

1—3

Ștefan Bogdan
protopop.